

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Росильна О.В.

аспірант,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ПРОБЛЕМИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПРОКУРОРОМ ІНТЕРЕСІВ ГРОМАДЯН У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про прокуратуру» від 5 листопада 1991 року однією з функцій прокуратури України є представництво інтересів громадянина або держави в суді, що полягає у здійсненні прокурорами від імені держави процесуальних та інших дій, спрямованих на захист у суді інтересів громадянина або держави у випадках, передбачених законом (ст. 36-1).

Ст. 2 ГПК України зазначає, що господарський суд порушує справи за позовними заявами прокурорів, які звертаються до господарського суду в інтересах держави, крім того прокурор може вступити за своєю ініціативою у справу, порушену за позовом інших осіб, на будь-якій стадії її розгляду для представництва інтересів громадянина або держави (ч.1 ст. 29 ГПК України). Виходячи з буквального тлумачення викладених вище правових норм Господарського процесуального кодексу України, прокурор має право подати позов до господарського суду лише в інтересах держави, а от вступити у вже порушену справу може як в інтересах держави, так і в інтересах громадянина.

Свою позицію з цього приводу висловив Вищий господарський суд України у Постанові Пленуму ВГСУ «Про деякі питання участі прокурора у розгляді справ, підвідомчих господарським судам» від 23 березня 2012 року № 7, де зазначено наступне: системний аналіз приписів статті 36-1 Закону України «Про прокуратуру» і норм ГПК України (зокрема, статті 29 та пункту 6 частини першої статті 81) свідчить про наявність у прокурора права на звернення до господарського суду з позовом в інтересах громадянина (в тому числі фізичної особи-підприємця) за наявності підтверджених належними доказами підстав, передбачених частиною другою статті 36-1 названого Закону, та з урахуванням правил статті 12 ГПК України стосовно підвідомчості справ господарському суду.

Так, підставами представництва в суді інтересів громадянина є:

- неспроможність його через фізичний стан;

- недосягнення повноліття;
- похилий вік;
- недієздатність або обмежену дієздатність самотійно захистити свої порушені чи оспорювані права або реалізувати процесуальні повноваження.

Дещо спірною виявляється необхідність представництва прокурором в господарському суді інтересів громадян, оскільки з одного боку це надає прокурору необмежену сферу впливу, а з іншого – перевантажує справами, які сміливо можна передати до компетенції інших суб'єктів. Аналізуючи підстави представництва інтересів громадян, вони є аналогічними до тих, за якими надається безоплатна правова допомога.

Першим кроком до повноцінної реалізації ст. 59 Конституції України (право на правову допомогу) та створення відповідного інституту було прийняття Закону України «Про безоплатну правову допомогу» від 2 червня 2011 року. Відповідно до ст. 3 зазначеного Закону право на безоплатну правову допомогу – гарантована Конституцією України можливість громадянина України, іноземця, особи без громадянства, у тому числі біженця чи особи, яка потребує додаткового захисту, отримати в повному обсязі безоплатну первинну правову допомогу, а також можливість певної категорії осіб отримати безоплатну вторинну правову допомогу у випадках, передбачених цим Законом.

<i>Безоплатна первинна правова допомога:</i>	<i>Безоплатна вторинна правова допомога:</i>
1) надання правової інформації; 2) надання консультацій і роз'яснень з правових питань; 3) складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру); 4) надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.	1) захист від обвинувачення; 2) здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; 3) складення документів процесуального характеру.

Так, громадян, які не мають фізичної, матеріальної можливості або з інших поважних причин не можуть представляти свої інтереси в господарському процесі самотійно, можуть скористатися правом на безоплатну вторинну правову допомогу, а відповідні функції, на

нашу думку, необхідно вилучити у прокуратури України. На сьогодні на території України в кожному обласному центрі, Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі створено по одному Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, проте об'єктивних оцінок ефективності їх діяльності ще немає.

Таким чином, пропонуємо:

- 1) залишити в чинній редакції положення ст. 2 ГПК України;
- 2) внести зміни до ст. 36-1 Закону України «Про прокуратуру», залишивши можливість представництва прокурором інтересів громадянина лише в межах кримінального провадження, враховуючи суспільну небезпеку останнього;
- 3) внести зміни до Господарського процесуального кодексу:
  - а) ч. 1 ст. 29 ГПК України викласти у наступній редакції: «Прокурор бере участь у розгляді справ за його позовами, а також може вступити за своєю ініціативою у справу, порушену за позовом інших осіб, на будь-якій стадії її розгляду для представництва інтересів держави. З метою вступу у справу прокурор може подати апеляційну, касаційну скаргу, заяву про перегляд рішення Верховним Судом України, про перегляд рішення за нововиявленими обставинами або повідомити суд і взяти участь у розгляді справи, порушеної за позовом інших осіб».
  - б) виключити п. 6 частини 1 ст. 81 ГПК України.

Слюсарчук М.М.

студент,

Науковий керівник: Олефір А.О.

асистент,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

КОНЦЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ

Скорочення обсягів державного фінансування, незначні обсяги довгострокового кредитування банківським сектором та невеликі обсяги іноземних інвестицій у порівнянні з їхньою потребою викликало суттєву необхідність у розробці та впровадженні механізму залучення фінансових ресурсів в сектор економіки.

Саме застосування концесії, мало на меті подолати інвестиційну кризу і створити сприятливі умови для розвитку малого підприємництва України. У більшості країн світу ця діяльність